

Verksamhetsplan för Stockholm Business Alliance 2022

1. Inledning

Storstadsregioner har under de senaste 40 åren fått en växande betydelse i ekonomin. De utgör noder i globala nätverk för kunskapsproduktion, affärsutveckling, och kontaktintensiva aktiviteter, samspel mellan företagsenheter i multinationella koncerner och beslut om import och exportflöden. Storstadsregionerna blir därmed viktiga för länders förmåga att attrahera, utveckla och behålla ekonomisk aktivitet - i synnerhet kunskapsintensiv verksamhet.

Ett nära samarbete mellan kommuner och en samlad marknadsföring av en region är en förutsättning för att kunna vara framgångsrik i den internationella konkurrensen om investeringar, företag och talanger. För att kunna möta den internationella konkurrensen bildades 2006 partnerskapet Stockholm Business Alliance (SBA) inom näringslivsområdet mellan kommuner i Stockholmsregionen. Syftet med SBA-samarbetet är att utveckla näringslivsarbetet mellan kommuner i Stockholmsregionen med fokus på att öka tillväxten. I nuläget är 53 kommuner i åtta län medlemmar i SBA.

Invest Stockholm (ett dotterbolag till Stockholm Business Region) har uppdraget att driva och samordna SBA och fokus ligger huvudsakligen på verksamhetsområdena näringslivsservice, investeringsfrämjande verksamhet samt internationell marknadsföring. Strategin för det investeringsfrämjande arbetet är att fokusera på de fokusområden där Stockholmsregionen internationellt ligger i framkant såsom tech, life science, infrastructure och construction. SBA marknadsförs utomlands som en region mot investerare, Stockholmsregionen, utifrån varumärksplattformen – Stockholm – The Capital of Scandinavia. Genom att förmedla samma budskap ska den internationella kännedomen om Stockholmsregionen hos internationella investerare öka.

SBA-samarbetet, som nu är inne i sin fjärde avtalsperiod, 2021-2025, har varit framgångsrikt. Arbetet med att attrahera utländska etableringar har hela tiden utgjort en stor och viktig del av partnerskapets arbete. Som en följd av ett starkt etableringsarbete inom prioriterade områden som tech och datacenter, har exempelvis flera av de största datacenteraktörerna som Amazon, Microsoft och Google etablerat sig i regionen. Även arbetet med att förbättra servicen till näringslivet med fokus på myndighetsutövning har gett goda resultat. Det sammanlagda resultatet i NKI-mätningen för samtliga medlemskommuner i SBA har ökat från NKI 63 (2005) till NKI 74 (2020). NKI-mätningen, som har utvecklats inom SBA, används idag som ett förbättringsverktyg av de allra flesta medlemskommunerna, och har nu även vidgats till att även omfatta upphandling.

Stockholmsregionen har goda förutsättningar i ett internationellt perspektiv att konkurrera med andra storstadsregioner i Europa och världen. Pandemins effekter på näringslivet blev

inte så omfattande som tidigare befarades och vi ser nu en konjunkturuppgång och stark tillväxt, speciellt inom vissa branscher såsom tech, life science, logistik och avancerad produktion. För att Stockholmregionen ska kunna fortsätta att attrahera internationella investeringar, etableringar och talanger över tid krävs dock att vissa nationella och regionala grundförutsättningar stärks. Det handlar om internationell tillgänglighet, konnektivitet och infrastruktur, men också krafttillförsel, som är en grundläggande förutsättning för att kunna attrahera etableringar såsom datacenter och produktionsanläggningar. En tredje förutsättning för att kunna fortsätta vara en attraktiv region är att det finns tillgång för företagen till rätt kompetens vid etablering och expansion. I denna fråga ingår även att skapa förutsättningar för talanger att flytta hit och verka här.

2. Övergripande målsättning

Genom SBA-samarbetet skapar vi bättre förutsättningar för ökad konkurrens och ekonomisk tillväxt i medlemskommunerna, stärker stockholmregionens internationella position som attraktiv plats för investeringar och talanger samt utvecklar näringslivsservicen till befintliga företag gemensamt.

3. Verksamhetsområden

3.1 Näringslivsservice

Den vanligaste kontakten företagen har med kommuner är inom myndighetsutövning. Det är därför viktigt att kontakten fungerar bra för företagets uppfattning om företagsklimatet. Enligt förvaltningslagen ska myndighetsärenden handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Upphandling har liknande åtaganden som myndighetsutövningen och den offentliga upphandlingen ska vara effektiv, rättssäker och ta tillvara konkurrensen på marknaden.

Nöjd Kund Index undersökningen, NKI, inom myndighetsutövning, som varit obligatorisk sedan SBA startade 2006, har bidragit till att stärka myndighetsutövningen och det lokala företagsklimatet. Företag som har varit i kontakt med SBA-kommunerna inom den kommunala myndighetsutövningen har blivit allt nöjdare och betyget har ökat från knappt godkänt sedan starten (NKI 63) till högt betyg (NKI 74) 2020.

Även om företagen har blivit alltmer nöjda med kommunernas myndighetsutövning finns det fortfarande utmaningar. Det är relativt stora skillnader i kundnöjdhet mellan såväl myndighetsområden som kommuner. Vidare upplever företag skillnader i såväl process som regeltolkning mellan kommuner. Det finns därför behov av att fortsätta arbeta med att förbättra servicen till näringslivet i de myndighetsutövande processerna för att stärka företagsklimatet och SBA-regionens utveckling.

Företagen möter även kommuner i rollen som upphandlare/beställare. Totalt köper offentlig sektor varor och tjänster för närmare 800 miljarder kronor per år, vilket motsvarar 20 procent av Sveriges BNP. Genom SBAs initiativ Nöjd Upphandlings Index, NUI, är ambitionen är förbättra upphandlingsprocessen på samma sätt som NKI har varit ett verktyg för att utveckla servicen till näringslivet i myndighetsprocesserna. NUI-undersökningen är obligatorisk för SBA:s partnerkommuner fr.o.m. 2021 och erbjuds samtliga kommuner i Sverige genom SKR. Resultatet för de SBA-kommuner som genomförde NUI för 2020-års upphandlingar blev NUI 63, d v s samma betyg som när SBA började med NKI-undersökningen. Det finns därför ett behov av att arbeta med att förbättra upphandlingsprocessen ur ett företagsperspektiv.

Under 2022 fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för en bättre näringslivsservice vid myndighetsutövning och upphandling inom SBA-kommunerna. NKI- och NUI-mätningarna ska genomföras och mätningarna ska sedan ligga till grund för erfarenhetsutbyte och dialog mellan medlemskommunerna om hur näringslivsservicen kan förbättras. Ambitionen är också att utreda kommunernas intresse av dels att börja mäta fler områden enligt NKI-metodik (exempelvis TA-planer, tobak, etableringar), dels att gemensamt driva gemensamma frågor (digitalisering). I detta arbete utgör SBA:s NKI-råd och NUI-referensgrupp ett viktigt stöd.

Mål under året:

Bibehålla minst 74 i NKI, Höja NUI

Utveckla förmågan att gemensamt driva utvecklingsfrågor gentemot de statliga myndigheterna.

3.2. Investeringsfrämjande arbete

Det investeringsfrämjande arbetet med att locka utländska investeringar till regionen i syfte att bidra till tillväxt, fortsätter att vara ett viktigt verksamhetsområde för SBA. De utländska investeringarna bidrar till kritisk massa och ökad konkurrenskraft i regionens kunskapsintensiva kluster, vilket leder till innovationer och ökad produktivitet. Investeringar kan också, genom att tillföra kapital och utländska nätverk, skapa förutsättningar för svenska företag att växa. Detta sker genom ökad internationell handel och därmed skapar tillväxt för underleverantörer.

Pandemin har lett till förändringar inom det investeringsfrämjande arbetet i världen. Under 2021 har en normalisering av investeringsfrämjande skett inom SBA, vilket medfört att fler förfrågningar har inkommit och även att fler befintliga utlandsägda bolag planerar att expandera. Detta betyder att verksamhetens fokus på att få företag att stanna i Stockholmsregionen (retention) kan minska.

Fokus i SBA:s investeringsfrämjande arbete ligger på att marknadsföra kunskapsintensiva branscher som tech, life science och infrastructure och construction. Det är inom dessa branscher som stockholmsregionen har sitt främsta erbjudande till investerare internationellt och har en fortsatt stor potential att attrahera investeringar. Andra viktiga branscher är, advanced manufacturing, logistics, datacenter, sustaintech och connectivity. Utöver dessa kommer Invest Stockholm att utreda möjligheten att även rikta fokus på horisontella ämnesområden såsom som food, automotive, advanced materials och impact (bolag vars affärsidé går i linje med någon av FNs 17 globala hållbarhetsmål).

En viktig grundläggande förutsättning för det investeringsfrämjande är omvärldsbevakning. Inriktningen är därför att stärka upp arbetet med omvärldsbevakning och analys under 2022. Inriktningen är också att utreda förutsättningarna för att ta fram enkla verktyg till kommuner som behöver grundläggande stöd i sitt etableringsarbete.

Mål under året:

Målen för det investeringsfrämjande arbetet är att uppnå totalt 200 ”opportunities” och 25 investeringar där SBA varit delaktiga.

3.3. Internationell marknadsföring

Stockholmsregionen har en stark position som en av världens mest innovativa och attraktiva platser för investerare och talanger, men kännedomen om regionen behöver förbättras. SBA arbetar därför med internationell positionering och marknadsföring av regionen mot målgrupperna internationella investerare, talanger och företag.

Under 2022 fortsätter kommunikationsinsatserna att fokusera på att öka kännedomen om Stockholmsregionen och på att paketera och marknadsföra etableringsmöjligheterna i regionen. Artiklar som visar regionens styrkor som företagsplats ska sammanställas och publiceras, liksom ett antal branschrapporter och kartläggningar.

Det digitala utvecklingsarbetet som påbörjats 2021 för att erbjuda nya digitala tjänster som visualiserar och tillgängliggör den data om regionen som efterfrågas av våra målgrupper fortsätter också. Ambitionen är att öka marknadsföringen genom sociala digitala kanaler och att öka trafiken från webben som ska vara ”leadgenererande”.

Utöver marknadsföringsinsatserna mot målgrupperna internationella investerare, företag och talanger, gör SBA riktade marknadsföringsinsatser på specifika marknader för att attrahera flyg- och tåglinjer till Stockholmsregionen. God infrastruktur och internationell konnektivitet är avgörande för regionens tillväxt och förmåga att attrahera investeringar. Det är en av

anledningarna till att Stockholmsregionen är Europas tredje största hub för globala företags regionala huvudkontor.

För att underlätta för internationella talanger att flytta hit och integreras i samhället fortsätter SBA arbetet med att vidareutveckla och marknadsföra siden för internationella talanger som lanserades i slutet av 2020. Siden möjliggör för talanger att bli guidade i sin flytt till Stockholmsregionen av "locals" som redan gjort resan och därmed kan tipsa nya talanger om hur de lätt etablerar sig och startar upp sitt nya liv i regionen.

Mål under året:

Öka kännedomen om stockholmsregionen hos internationella investerare och talanger.

4. Övergripande ansvarsområden och roller

SBA-samarbetet bygger på ett ömsesidigt ansvarstagande, där de deltagande kommunerna förbinder sig att bedriva ett aktivt näringslivsarbete på hemmaplan. Alla kommuner ska arbeta med att skapa goda kontakter med näringslivet och tillhandahålla en god näringslivsservice. För att få bästa resultat av SBA-samarbetet är det viktigt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan Invest Stockholm och medlemskommunerna.

Medlemskommunerna ansvarar för att årligen genomföra servicemätningen för utpekade myndighetsområden och upphandling och utifrån resultatet av mätningarna arbeta med att utveckla näringslivsservicen. Medlemskommunerna ska också identifiera och paketera sina respektive kommuners styrkor ur ett investerars-perspektiv och ta emot och värdera de etableringsförfrågningar som kommer.

Invest Stockholm ansvarar för den internationella marknadsföringen av Stockholmsregionen som investerings- och etableringsort. Därutöver ska Invest Stockholm bidra med stöd och verktyg till medlemskommunernas etableringsarbete och utvecklingen av näringslivsservicen.

5. Utvecklingsarbete under verksamhetsåret 2022

I syfte att kontinuerligt förbättra verksamheten inom SBA kommer Invest Stockholm att genomföra ett antal aktiviteter som inte är direkt hänförliga till det näringslivsfrämjande eller det investeringsfrämjande arbetet inom SBA under 2022.

Under de senaste åren har framgått tydligt att det finns ett antal förutsättningar som hämmar arbetet med att attrahera investeringar och etableringar till Stockholmsregionen. Det handlar framför allt om kraftförsörjning, infrastruktur och kompetensförsörjning. Dessa frågor behöver adresseras nationellt för att Stockholmsregionen långsiktigt ska kunna hävda sig i den

internationella konkurrensen. Under 2022 ska därför ett arbete bedrivas inom SBA för att identifiera tillväxthindren och ta fram en strategi för att komma tillrätta med hindren.

Invest Stockholm kommer att undersöka möjligheten att skapa fler samarbeten med innovationsplattformar inom SBA, såsom kluster i kommuner eller akademiska kluster i syfte att bättre synliggöra den innovationskraft som finns i regionen i den internationella marknadsföringen och för att attrahera internationella investeringar.

6. Styrgrupp

SBA styrs av kommunstyrelseordförandena (KSO) i medlemskommunerna som varje år träffas för att följa upp och fatta beslut om verksamheten inom SBA. KSO-mötena är därmed en viktig arena för strategiska diskussioner och beslut om hur arbetet inom SBA ska utvecklas, men också för andra frågor som berör tillväxtförutsättningarna i regionen.

Det operativa arbetet inom SBA leds av en styrgrupp bestående av 12 kommundirektörer där ordförandeskapet innehas av Stockholms stads stadsdirektör. I gruppen finns representanter från Gävle, Uppsala, Västerås, Örebro, Eskilstuna, Linköping och Norrköping. För Stockholms län väljer organisationen StorSthlm ut kommuner som för närvarande är Danderyd, Nacka, Sigtuna och Solna.

Styrgruppen sammanträder fyra gånger per år och medlemmarna har ett ansvar för att bidra och sprida information vidare inom sin egen kommun och andra närliggande kommuner utifrån sina nätverk. Medlemmarna har ett ansvar för att ha löpande kontakt med övriga kommuner i sin egen delregion och lyfta och informera om SBAs frågor för att hålla dem uppdaterade och inkluderade.

7. Intern kommunikation

All information till SBA-kommunerna samlas på www.stockholmbusinessalliance.se. Det har också startats en LinkedIn-grupp "Forum Stockholm Business Alliance", som under 2021 har utökats till att omfatta alla tjänstepersoner inom samtliga medlemskommuner. Syftet är förbättra information från SBA och öka transparensen och delaktigheten.

SBA fortsätter att följa konjunktorens utveckling i regionen genom kvartalsvisa rapporter för samtliga åtta län inom partnerskapet. Strukturen för rapporterna kommer ses över och utvecklas under 2022.

Nyhetsbrev kommer att ges ut till samtliga kontakter inom SBA vid sex tillfällen under året.

8. Budget 2022

För 2022 betalar alla kommuner en avgift på 4 kronor per invånare och år, förutom Stockholms stad som betalar en fast summa à 7,5 miljoner kronor. Budgeten för partnerskapet uppgår till 19,2 miljoner kronor. Totalt finansieras 11 heltidstjänster av SBA-samarbetet. För deltagande tillsammans med fastighetspartnerskapet i (nationella och) internationella mässor avsätts en miljon kronor av budgeten.

Bilaga – Fokusområden inom det investeringsfrämjande arbetet

Det investeringsfrämjande arbetet inom regionen ska under verksamhetsåret fokusera på följande branschsektorer:

Impact investeringar

Flera investerare förväntar sig mer än bara ekonomisk avkastning. De medvetna konsumenterna är de största drivkrafterna bakom det paradigmskifte som vi upplever nu. Därför behöver vi också höja blicken och se lite längre.

Om hållbarhet handlar om att skapa en positiv påverkan för samhället och miljön, är hållbar investering (impact investing) ett sätt att skapa mer hållbar och välmående värld genom att fördela kapital till områden som genererar både investeringsvärde och socialt värde. Att investera hållbart innebär att man lägger till en ny dimension dvs. påverkan till den traditionella bedömningsmodellen som involverar risk och avkastning. Hållbara investeringar tar både hänsyn till bolaget vinst och hur den genereras. Hållbara företag anses ha mer motståndskraftiga affärsmodeller och är bättre positionerade för att stödja långsiktig tillväxt.

Under 2021 har en hel del insiktarbeten och aktiviteter bedrivits i syftet att förstå Stockholms positionering, förutsättningar samt unika styrkeområden inom impact. Baserat på dessa framtagna underlag kommer flera aktiviteter planeras under 2022 för att höja kunskapsnivån inom detta aktuella ämne i form av seminarium för SBA kommuner.

Aktiviteter under året:

- Ett antal seminarier på olika marknader utomlands som positionerar Stockholmsregionen
- Undersöka möjligheten att genomföra seminarier med SBA-kommunerna inom impact.

Tech

Tech är en väletablerad sektor inom SBA tack vare Stockholms världsledande position inom it och telekommunikation. Det är dock också en av mest utmanande sektorer att bearbeta då

tekniska förändringar sker i högre takt jämfört med andra sektorer. Nya korsbefruktningar sker mellan olika sektorer där tech blir både möjliggörare och ibland *game changer*. Foodtech och fintech är några exempel på de nya nyckelområden som växt fram under de senaste fem åren där de traditionella branscherna såsom livsmedel och bankväsende (banking) genomgår digitala transformeringar.

Stockholmsregionen har en väl utvecklad marknad med diversifierad industri- och leverantörsstruktur som ständigt efterfrågar avancerade it-lösningar och tjänster. Under 2022 kommer arbetet att fortsätta kartlägga ett antal intressanta och snabbväxande vertikaler inom ict för att identifiera nya investerings- och samarbetserbjudanden. Ett exempel på en sådan kartläggning är 5G där vi kommer att identifiera och lyfta fram kluster och ekosystem där Invest Stockholm kan verka för att stärka klustersamverkan och visa på den starka kompetens som finns i regionen. Proptech (innovationer inom bygg och konstruktion) och foodtech är några andra intressanta områden.

Samarbetet med branschorganisationer inom SBA såsom Automation Region (Västerås), Robotdalen (Västerås) och THINGs (Stockholm) kommer att fortsätta och utökas till att omfatta andra potentiella partners i Stockholmsregionen såsom Visual Sweden (Linköping och Norrköping), Innovative Material Arena (Linköping) m.fl.

2020 var ett rekordår för fintech-investeringar till stockholmsregionen som gör att vi ligger på 3:e plats efter London och Berlin ur ett investeringsperspektiv. 80% av fintechbolagen i Sverige finns etablerade i stockholmsregionen. Vi fortsätter utveckla och marknadsföra vårt växande ekosystem genom att stötta fintechklustret på olika sätt bl.a. genom publicering av den årliga fintech-guiden samt aktivt deltagande vid Stockholm Fintech Week 2022. Svenska spelföretag har fortsatt att växa under 2021 trots pandemin och ökat omsättningen med 41% till 34,7 miljarder kronor. Av de 667st aktiva spelbolag som finns verksamma i Sverige är mer än hälften av dessa etablerade i SBA regionen.

Kapitalanskaffning är väsentligt för näringslivets fortsatta tillväxt i stockholmsregionen och kapitalmarknaden är väl utvecklad. Arbetet fortsätter med att attrahera både riskkapital och growth- och scaleup kapital till bolag inom regionen. Detta görs genom vår närvaro (fysiskt eller digitalt) vid olika internationella mässor och möten.

Våra insatser inom ict har fokuserat på att locka och facilitera etableringar av diverse utländska ict-bolag till stockholmsregionen. För att även framöver lyckas med detta behöver vi paketera våra erbjudanden på ett sätt som tilltalar våra målgrupper: startups, scaleups-, investerare och corporates.

Under 2022 kommer vi även arbeta intensivt med cybersäkerhetssektorn. Under pandemin har såväl verksamheternas som individernas data blivit mer utsatt på grund av hemarbete och bristande rutiner. Den växande hotbilden består av kriminella, statliga aktörer samt den mänskliga faktorn. Företagen öronmärker allt större delar av sin it-budget åt datasäkerhet, och

tendensen är att outsourca denna uppgift. Med tanken på att näringslivet allmänt har mer tillit till företag med ett svenskt kontor när det gäller säkerhetsfrågor kommer den lokala närvaron att vara mer eller mindre ett krav. Detta, tillsammans med resursbrist i marknaden, bäddar för aptiten i branschen och ger underlag för oss att hjälpa utländska cybersäkerhetsföretag att etablera sig inom SBA.

Aktiviteter under året:

- fortsätta kartlägga ett antal intressanta och snabbväxande vertikaler inom tech för att identifiera nya investerings- och samarbetserbjudanden
- delta i projekt med Business Sweden om att kartlägga 5G i Sverige
- stötta framtagandet av en ny fintech-rapport
- fortsätta att attrahera riskkapital, growth, och scaleup- kapital till bolag inom regionen genom olika seminarier och möten.
- stärka vår egen kunskap och undersöka möjligheter att ta fram ett erbjudande inom cybersäkerhet.

Life science

Under 2021 har life science-branschen även detta år präglats av Covid-19, globalt med effekter lokalt inom Stockholmsregionen. Branschen har kompenserat avsaknaden av fysiska möten med digitala möten och tagit möjligheten att på nya sätt fortsatt träffa utländska investerare.

År 2020 slår svensk export av läkemedel nytt rekord. Det betyder också att exporten av läkemedel nu gått om exporten av personbilar som backat under 2020. SCBs exportstatistik för 2020 visar nya rekordsiffror för läkemedelsbranschen. Under 2020 exporterades läkemedel från Sverige till ett värde av 115 miljarder kronor. Ökningen under året var 10 procent (från 105 till 115 miljarder kronor). Sverige exporterade under första halvåret 2021 läkemedel för 57,7 miljarder kronor. En omfattande kartläggning av den tillverkande läkemedelsbranschen har skett från Invests sida samt arbete med expand/ retain, detta i samarbete med relevanta SBA kommuner.

Även under 2021 valde ett stort antal bolag att börsnotera för att få finansiering då det råder brist på venture capital för life science i Sverige. Det finns för och nackdelar med detta och kan på sikt få effekter på branschen.

Under 2021 har fokus varit: inventering, paketering och kommunikation av investeringsmöjligheter följande publikationer har producerats och lanserats:
- Avancerad tillverkning inom life science med tyngdpunkt på affärsmöjligheter inom Stockholmsregionen med fokus på de återinvesteringar som gjorts.

-Neurodegenerative disorders och healthtech med fokus på demenssjukdomar samt Infectious diseases med fokus på covid 19, sepsis och antibiotikaresistens, samarbete med relevanta SBA- kommuner har skett. Vi ser en ökning av investeringsmöjligheter som vi kommunicerar har skett genom artiklar som publicerats på hemsidan och spridits i digitala kanaler.

Under året har samarbetet ökat med Invest Skåne och Business Region Göteborg. Syftet är att få större kritisk massa i det internationella investeringsfrämjandet. Gemensamma större investerarmöten har skett digitalt med Business Swedens kontor i Tokyo, Doha och Sydkorea.

Ett digitalt seminarium har genomförts med syfte på talangattraktion. Deltagarna var läkemedelsbolaget Valneva, Stockholm Akademiska Forum och Invest Stockholm, efter mötet skedde en rekrytering på toppnivå.

Under 2022 ligger fokus på att kommunicera kartlagda styrkeområden. Detta kommer ske genom identifiering av nya investerargrupper och riktad kommunikation till dessa. Exempelvis har en databas med 3500 investerare köpts in. Arbetet med kommunikation via digitala kanaler fortsätter och intensifieras.

Under 2021 skapades nya nätverk, exempelvis med anledning av HERA, en förberedande organisation inom EU för framtida pandemier, bl a inom Karolinska Institutet och Region Stockholm. Nätverkande fortsätter med syftet att hitta nya möjligheter för etablering och investering.

Nya kartläggningar kommer ske inom områden som precisionsmedicin, kliniska prövningar och health tech, den sistnämnda kan bli aktuell inom området impact investeringar.

Mässor och seminarier för investeringsfrämjande under 2022:

- Swiss Nordic, Schweiz
- LSX World Congress, London
- BioEurope Spring, Basel
- Nordic Life Science Days Malmö
- BioEurope, Barcelona

Infrastructure och construction

Det finns ett antal stora infrastrukturprojekt planerade och byggstartade i regionen. Byggbranschen upplever en uppgång. I dag finns investeringsplaner i Stockholmsregionen värda 111 miljarder Euro fram till 2040 enligt rapporten ”Planned investments in the Stockholm Region 2019-2040”.

Under 2022 och framåt kommer det proaktiva arbetet fortsätta med att uppsöka lämpliga internationella aktörer genom kampanjer vid framförallt digitala och fysiska seminarier och matcha dessa med lokala bolag, infrastrukturprojekt, byggprojekt och affärsmöjligheter.

Invest Stockholm har startat en real estate- och infrastrukturutbildning i samarbete med Tyréns, Business Sweden och Sveriges Allmännyttan. Utbildningen syftar till att hjälpa utländska byggaktörer att få ökad kunskap för marknaden. Under pandemin har utbildningen varit pausad, men Invest Stockholm med samarbetsaktörer tittar på att göra ett omtag 2022. Vi lyfter även kompetensförsörjningsfrågor och belyser rådande kompetensbrist inom regionen samt informerar om att det finns goda möjligheter för internationella bolag att tillföra värde. Då covid pandemin i stort sett har avtagit så börjar den svenska ekonomin att starta upp starkt igen, det gör att utländska investerare tittar på Sverige igen, men pandemin lever kvar i olika delar av världen, vilket påverkar våra kunders möjligheter att resa. Vilket då även påverkar verksamheten inom Invest Stockholm.

Aktiviteter för investeringsfrämjande 2022

- Deltagande på Nordiska Byggmässan 26 april med ett seminarium för utländska byggtreprenörer tillsammans med SISAB och de allmännyttiga bostadsbolagen i Stockholm.
- Deltagande i internationella seminarier med Business Sweden under hösten.

Datacenter

De senaste åren har några av världens främsta ict-aktörer investerat stora belopp i markköp och byggnation av datacenters i Stockholmsregionen. Fördelarna med att attrahera datacenter till regionen handlar om viss sysselsättning, men datacenteretableringar har även en tydlig multiplikatoreffekt: de attraherar ytterligare investeringar och är därmed värdeskapande för regionen. Genom datacenteretableringar stärks även den digitala infrastrukturen och vår konkurrenskraft, att digitala tjänster fortsätter att utvecklas och att vår klimatpåverkan samtidigt minskar globalt. Intresse för etablering i vår region finns såväl hos cloud- (molnbaserad aktör) som colocation-aktörer (it-företag som tar hand om ett företags servrar och säkrar datan).

I takt med att det digitala och uppkopplade samhället utvecklas har datacenter fått en allt viktigare roll för hela vårt land. Stora mängder data genereras, och data genererar mer data – datans och uppkopplingens roll har förstärkts av pandemin. Data lagras och distribueras när vi använder social media, strömningstjänster och näthandel men även för nya företeelser som artificiell intelligens, självkörande bilar och modern forskning. I den här utvecklingen har stockholmsregionen ett starkt erbjudande för moderna datacenter på grund av den gröna elen och konnektiviteten – där ligger Stockholm i Nordens framkant.

Satsningen på datacentersektorn fortsätter, även om nätkapacitetsproblematiken begränsar vårt erbjudande till vissa specifika platser. Det finns även möjligheter till följdinvesteringar av företag (som antingen är underleverantörer till datacenterbranschen eller från andra sektorer).

Under det kommande året kommer vi att lägga fokus på följande:

- Ta reda på var det finns detaljplanerad mark i SBA och hålla verktyget Site Finder uppdaterad
- Följa energimarknadens utveckling och dialogen kring utbyggnaden av stamnätet samt skapa nya partnerskap
- Arbeta fram en tät dialog med elleverantörer inom SBA
- Följa trenderna på marknaden
- Positionera SBA:s erbjudande för internationella företag

Logistics

Logistikbranschen i Stockholmsregionen såväl som Sverige och Europa står inför en genomgripande förändring. E-handeln växer väldigt starkt och branschrapporter från kända aktörer (ofta konsultbolag) pekar på att e-handeln är på god väg att gå om traditionell handel i butik, vilket ställer höga krav på tillgänglig logistik mark/byggnader nära Stockholm, 3PL aktörer, kompetens, last mile- lösningar och transportföretag. Kopplat till nyss nämnda är ökat krav och vilja att framtida investeringar ska vara ännu mer hållbara och därmed innovativa. Vidare, logistiken måste fungera. Det finns inga andra alternativ då logistik och transport är essentiella delar av värdekedjan, framförallt i livsmedelsbranschen. När dessa trender får större genomslag kommer kapitalmarknaderna antagligen att reagera snabbt och spegla denna förändring i värderingar och investeringsprestanda.

För 2022 planerar Invest Stockholm att fortsätta matcha utländska investerares önskemål avseende green (mark) – eller brownfield (existerande byggnader) med SBA-kommunernas erbjudande inom detsamma. Vi har under 2021 sett en ökad efterfrågan för etablering av logistikfastigheter (nya såväl som existerande företag) vilket med största sannolikhet kommer att kvarstå under 2022. Målsättningen framåt är att arbeta ännu mer proaktivt och bättre med att paketera SBAs erbjudanden inom logistik för att starkare kunna kommunicera /marknadsföra de investeringsmöjligheter som finns inom SBA till omvärlden och specifikt till vissa utvalda länder och aktörer med stort intresse för den svenska marknaden.

Vidare kommer Invest Stockholm att närvara och marknadsföra SBA region på större internationella mässor under 2022 såsom

- Expo Real
- MIPIM

Sustaintech and advanced materials

Tillgången till innovativ miljöteknik har växt under det senaste decenniet. Som en effekt av pandemin kan denna trend nu brytas. Enligt en rapport som gjordes av forskningsgruppen Bloomberg i mars i år kan solenergiindustrin påverkas starkt av den pågående pandemin. På grund av den nuvarande krisen har Bloomberg ändrat sin prognos om den globala efterfrågan på solenergi. En minskning kan även visas för vindkraft, som en effekt av pandemin. Enligt The International Energy Agency (IEA) kan de globala investeringarna i hållbar energi och bredare klimat- och miljöåtgärder försvagas till följd av pandemin. IEA har därför uppmanat regeringar världen över att inte tappa klimatkrisen och omställningen ur sikte nu när arbetet och stimulanspaket för att motverka en lågkonjunktur fortsätter.

Det positiva är att sustaintech-sektorn i Norden fortsätter att attrahera kapitalinvesteringar. Under fyra år i rad har vi sett investeringsrekord. Med totala investerade belopp på 414 miljoner euro 2017, 714 miljoner euro 2018 och 1 376 miljoner euro 2019, är de 1 836 miljoner euro som investerades 2020 ett avgörande ögonblick för sustaintech-sektorn i Norden. Tillväxten på 33 % i det totala värdet av investeringar 2020 jämfört med 2019 är en game changer för sustaintech-företag eftersom det indikerar ett bibehållet intresse hos investerare trots pandemin. Denna ökning av investeringar i sustaintech-företag återspeglar också EU:s krav på en grön återhämtning.

Tillsammans med det fortsatta intresset från privata investerare ökar också uppkomsten av nya segment av innovativa delbranscher. Innovationer inom sensorteknologi och Internet of Things blomstrar. Innovationer för den smarta staden och stadsodling fortsätter att attrahera kapital. Alternativa och växtbaserade proteiner är en växande andel av jordbrukssegmentet. Dessutom har alternativa handelsplatser som tillväxtmarknaden Nasdaq First North också spelat en viktig roll för investeringarnas tillväxt.

Under 2022 kommer Invest Stockholm att fortsätta det investeringsfrämjande arbetet inom sustaintech. Vi kommer att delta som partner på den viktiga mötesplatsen Sustaintech Venture Day i Stockholm i februari 2022. Vi kommer även att delta på globala investeringsfrämjande aktiviteter såsom sustaintech Forum Europa, Eco Summit i Berlin, Smart City Expo Barcelona och andra relevanta mötesplatser. Syftet med närvaron är att öka antalet leads och investeringar till Stockholmsregionen. Vi fortsätter även att arbeta med handelskamrar i Stockholm, exempelvis TyskSvenska Handelskammaren för att delta på deras främjaraktiviteter. Arbetet med att utveckla Stockholm Sustaintech Hotlist fortsätter.

Inom ramen för advanced materials så kommer vi under 2022 påbörja en kartläggning av branschen i Sverige och stockholmsregionen. Detta arbete görs tillsammans med Rise, Business Sweden, BRG och Invest Skåne. Kartläggningen kommer att utmynna i en rapport som regionen kan använda i sitt investeringsfrämjande- och marknadsföringsarbete

- Aktiviteter som vi undersöker möjligheterna att genomföra under 2022:

- Sustaintech Venture Day
- Cleantech forum Europe
- Eco Summit Berlin
- Smart City Expo
- Nordic Edge

Expansion and retention

Arbetet inom affärsområdet expansion och retention handlar om att främja och verka för att redan etablerade utlandsägda företag expanderar/återinvesterar (expansion) och stannar (retention) inom Stockholmsregionen. Det ligger i varje kommuns intresse att etablera en kundvårdande relation med dessa företag (förstå deras behov och eventuella expansionsplaner) i syfte att säkerställa ovannämnda.

Invest Stockholm initierade under 2020 ett s k key account-system där varje projektledare eller sektorsansvarig på Invest Stockholm har kontakt med 5-10 SBA -kommuner (respektive näringslivschef) med vilka de bygger en tät dialog kring hur Invest Stockholm tillsammans med partners kan informera och stötta kommunernas utländska företag. Arbetet har gått från att nå ut till samtliga företag till att nu mer fokuserat stötta de 3-5 viktigaste utländska företagen i varje kommun. För 2022 och framåt kommer avstämningar ske per kvartal mellan Invest Stockholm och kommunerna inom ramen för key account upplägget. Avsikten är då att informera och presentera vad som händer inom Invest Stockholms verksamhet som helhet (events, omvärldsbevakning, rapporter, seminarier). Omvänt kommer kommunen få möjligheten att presentera och inkludera Invest Stockholm i sina arbetsområden och därmed öka graden av samarbete, flexibilitet och transparens mellan involverade parter.

Under 2021 skedde tre större förfrågningar inom avancerad tillverkning vilket berörde hela Sverige varför Business Sweden ledde arbetet gentemot respektive kund. Samtliga SBA kommuner blev informerade via Invest Stockholm och s k RFI (request for information). En viktig lärdom från detta arbete, vilket vid varje tillfälle levererades inom tre arbetsdagar, är att vi som SBA region (och inte enskild kommun) behöver vara ännu bättre rustade för framgångsrikt kunna besvara dessa större förfrågningar. Det innebär att vi på förhand vet/har exempelvis: (I) var möjligheten till efterfrågad mängd el finns att tillgå, (II) kompetensförsörjning, (III) har klustersamarbeten, (IV) professionellt engelskt pitch- material i ppt från varje berörd kommun och (V) kunskap om var exakt har vi detaljplanerad mark tillgänglig inom närtid.

Insatserna för 2022 kommer även innefatta:

- Fortsatt kartläggande och bearbetning av de viktigaste företagen inom stockholmsregionen i samarbete med regionala och lokala partners (kommunerna) på

ett strukturerat, kontinuerligt och medvetet sätt för att identifiera expansionsmöjligheter och ge bästa möjliga stöd för dessa.

- Nära samarbete med branschansvariga på Invest Stockholm för att tillvarata deras uppbyggda relationer med etablerade företag (verksamhet i 1-5 år i Sverige).
- Aktivt samarbeta med Business Sweden och andra centrala aktörer inom expansion, inte minst inom avancerad tillverkning
- Träffa utländska företag vars huvudkontor ligger i Stockholm på högsta strategiska nivå för att förstå deras utmaningar och möjligheter och stötta företagen på bästa sätt. Hela Invest Stockholm potentiellt involverad på olika sätt och nivåer.
- Marknadsföring: Erbjud relevanta stöd inom affärsområdet expansion för kommunerna och utvalda företag via enkätundersökningar, seminarier, workshops och presentationer (exempelvis genom framgångsberättelser).
- Säkerställa att utländska tillväxtföretags beslutsfattare återkopplar sina synpunkter och upplevelser relaterat till återinvesteringar och behov av lokalt respektive regionalt stöd. Detta sker genom en större enkätundersökning hos företagen och påföljande djupintervjuer.
- Under året kommer Invest Stockholm på ett strukturerat sätt samla in och sammanställa kommunernas erbjudande gällande etableringsmöjligheter (mark, infrastruktur, kompetens m.m.). Detta i syfte att få bättre kunskap om kommunerna.
- Invest Stockholm planerar under året att assistera kommuner att stärka deras egen kapacitet för att hantera förfrågningar. Detta kan göras genom workshops där kommunerna får möjlighet att bjuda in sitt lokala nätverk inom kommunen som hanterar förfrågningar, exempelvis de lokala funktionerna för stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret.

Internationell tillgänglighet- flyg

Nya flygförbindelser stärker Stockholmregionens konkurrenskraft och förmåga att attrahera investeringar. I förlängningen skapar nya flyglinjer arbetstillfällen i hela ekonomin. Nya linjer främjar besöksnäringen och skapar tillväxt och arbeten inom flygsektorn. I regionen finns flera regionala flygplatser som har olika fokus med frakt, business och leisure i kombination eller var för sig. I och med pandemin ser vi att vikten av frakt ökar och det blir viktigare för operatörer att attrahera mycket gods. En fråga som ibland ger Stockholmsregionen sämre betyg i internationella rankingar är den internationella tillgängligheten. Detta drabbar näringslivet och utgör ett tillväxthinder.

Flygbranschen är extremt påverkad av covid-19- pandemin. Länder och regioner har i perioder stängt sina gränser. Då pandemin fortfarande i viss uträkning pågår fortsätter osäkerheten för branschen. Denna kris är en strukturomvandling för flyget och alla flyglinjer kommer inte återvända efter pandemin. Flygbolagen har reducerat sina flygplansflottor, varslat eller/permitterat personal och en del flygbolag kommer med stor sannolikhet att gå i

konkurs. Vår region har förlorat flera direktlinjer. Svenskt flyg och flyginfrastruktur måste ges förutsättningar att lyckas attrahera tillbaka flyglinjer och nya flyglinjer.

Invest Stockholm arbetar i samarbete med Swedavia och Skavsta Airport för att få fler direktlinjer till flygplatserna. Detta genom att stötta flygplatserna med information, argument, material och kontakter för att sälja in Stockholmsregionen till flygbolagen.

Vidare deltar Invest Stockholm i projektet Connect Sweden som arbetar för att stärka Sveriges internationella flyglinjer till Arlanda. I denna grupp finns representanter från det svenska näringslivet, Swedavia och flera andra nationella och regionala organisationer.

I samarbetet med Arlanda belyses miljöfrågan kopplat till flyg och trafik på flygplatsen, även om huvudfokus är ökad internationell tillgänglighet, främst mellan kontinenter. Arlanda flygplats är en av de främsta flygplatserna i världen när det kommer till hållbarhetsarbete. Flyget står idag för fem procent av Sveriges totala utsläpp och målet är att minska nivån ytterligare. Sedan flera år används en teknik av vissa flygbolag för att minska utsläppen vid inflygning och landning. Inom Connect Sweden är frågan viktig och man arbetar aktivt för bättre hållbara lösningar.

Under 2021 beslutade Finnair att etablera fem nya linjer på Stockholm Arlanda till New York, Miami, Los Angeles, Bangkok och Phuket. Under 2022 kommer SBR genom projektet Connect Sweden arbeta i samarbete med Finnair för att marknadsföra de nya linjerna till USA och kommunicera Stockholm på de destinationerna. Förhoppningen är att vi får fler interkontinentala linjer under 2022 och att vi även kommer arbeta med kommunikation med dem.

Under året verkar vi också för att

- Att återetablera flyglinjer som har pausats eller lagts ner i samband med Covid-19 pandemin.
- Marknadsföra Arlandas och Skavsta flygplatsers fördelar gentemot utländska flygoperatörer
- Sammanställa och paketera styrkor för Stockholmsregionen

Internationell tillgänglighet –tåg

Inom internationell tillgänglighet arbetar SBR även med internationell tåg tillgänglighet. Vi ska arbeta för att öka den internationella tillgängligheten med såväl, dag- som nattåg. Det gör vi genom kontakt och samarbete med andra aktörer och tågoperatörer. 2021 tilldelades SJ upphandlingen att köra nattåg mellan Stockholm och Hamburg med trafikstart 2022. Vi är även i dialog med Snälltåget som 2021 började trafikera sträckan Stockholm -Berlin.

Vidare avser SBR organisera ett kunskapsseminarium med företrädare från olika organisationer och företag med koppling till tågtilgänglighet. En kartläggning av nuläge och möjligheter kan presenteras och olika frågor diskuteras. Frågan kan lyftas hur man skulle kunna samarbeta mer specifikt för att öka tågtilgängligheten till Stockholm.

Inom tågtilgänglighet ska vi även verka för att få till ett snabbtåg mellan Stockholm och Oslo. Det är viktigt att förkorta restiden mellan de nordiska huvudstäderna, för att bli ett alternativ till flyget. De båda städerna med omnejd växer och attraherar även talanger från hela världen. En förbättrad tågförbindelse ökar utbyte inom såväl näringsliv som kultur.

I allt arbete vi gör behöver vi dock ha med oss att det inte är möjligt att få till all tillgänglighet även om efterfrågan finns. Det saknas helt enkelt kapacitet på spåren i Sverige och i Europa, vars järnvägar delas med utökad godstrafik och i viss mån har olika tekniska förutsättningar. Även om det finns möjlighet för kommersiell trafik så är mycket styrt av upphandlingar, vilka är tidskrävande och styrande i detalj. Exempeldata från Trafikverket påvisar också en mycket liten skillnad i tågankomster när man jämför antalet *planerade* och *faktiska* framställda tåg. Tågresandet har en tungrodd utveckling men SBR har genom nyutvecklat kontaktnät banat väg för långsiktig samverkan.

Retail

Sedan flera år arbetar SBA med retail/detaljhandel som en sektor inom investeringsfrämjande. Handel är en sektor som anställer många. Framförallt är handeln viktig för ungas start i arbetslivet. Handeln är för många unga och nyinflyttade vägen in på arbetsmarknaden. Vidare gör nya handdelskoncept Stockholm mer attraktivt, både för oss som bor och verkar i regionen och för besökare. Exempel på företag vi arbetat med är japanska Uniqlo och amerikanska Costco och Tiffanys.

Handeln är en marknadsstyrd sektor vilket innebär att det är efterfrågan som styr om ett företag väljer att etablera här. Det vi gör framförallt är att se till att det finns information om marknaden. Bl a tar vi årligen tillsammans med Skåne, Göteborg och Business Sweden fram Retail Guide Sweden som beskriver vår marknad
<https://storymaps.arcgis.com/collections/e5198a6613864d44b85bc992de9a627f>

Fler exempel på aktiviteter inom retail är att organisera besöksprogram för retailföretag i Stockholm och att introducera dem till våra kontakter bland t ex fastighetsägare och konsulter.

Vidare har vi ett partnerskap med Stockholm Fashion District med syfte att samarbeta och dela kontakter och information.

Vi gör även en del aktiviteter med koppling till hållbart mode. Stockholm har många företag och varumärken som kommit lågt inom hållbart mode vilket vi gärna berättar om när vi

kommunicerar Stockholm vid t ex pressbesök av utländska journalister. Bl a skulle vi varit med och att arrangera en pressresa april 2020 om hållbart mode för amerikanska journalister. Förhoppningsvis kommer den ske längre fram.

Handeln är inne i en strukturomvandling som antagligen sker tidigare och snabbare på grund av pandemin, med ökad e-handel och nya affärsmodeller som är mer hållbara.

Etableringsservice

Att erbjuda en hög servicenivå gentemot företag som vill investera i regionen är viktigt. Invest Stockholm tillhandahåller en etableringsservice som består av följande delar:

- assistans med information om etableringsprocessen i Sverige och Stockholm
- introduktioner till nätverk av multipliers (tjänsteleverantörer såsom advokatbyråer, rekryteringsföretag, banker, kontorslösningar m fl.)
- mötesscheman tillsammans med utlandsägda bolag och multipliers
- problemlösning för bolag som fastnar i etableringsprocessen

Etableringsservice arbetar även med utveckling av ett lokalt nätverk av tjänsteleverantörer (multipliers), ansvarar för utlandsbeskickningar (internationella ambassader och handelskammare) samt bevakning av etableringsfrågor i relation till investeringsfrämjande. Under året kommer vi att se fortsatt samarbete med såväl ambassader och,handelskamrar som med tjänsteleverantörer för ökad leads-generering.

”Etableringsguiden” har de senaste åren varit en uppskattad produkt, och kommer uppdateras årligen för att underlätta för bolagen som vill etablera sig i Stockholmsregionen.

Inom etableringsservice ingår även bevakning av etableringsfrågor som är relaterade till investeringsfrämjararbetet. Här lokaliserar problematik och potentiella hinder för etableringar genom omvärldsbevakning, via multipliers och aktiva case. Två exempel är problem med arbetstillstånd och att öppna bankkonto för nyetablerade bolag från utlandet.

Under 2022 utökar vi samarbeten och samverkan med externa partners för att stärka upp erbjudandet internationellt, för att fånga upp alla inkommande leads och för att marknadsföra stockholmsregionen i fler kanaler.